

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICASCA - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Pastorația Individuală și Colectivă.

De † Dr. Grigorie Gh. Comșa

Episcopul Aradului

III.

Metoda pastorală referitoare la cei chemați la măntuire din rândurile mulțimii, ale poporului.

În cele de până acum am văzut câteva trăsături relativ la metoda pastorală întrebunțată în scopul recrutării clerului. Vom vedea acum prin ce mijloace pastorale era chemat poporul la măntuire.

Măntuitorul și Apostolii aveau scopul să întoarcă sufletele dela păcate pe calea virtuții. Iisus chiamă pe Matei vameșul și cercetează pe Zacheu păcătosul (Matei 9 v. 9 și Luca 19 v. 1) despre cari știa că sunt predispuși a deveni virtuoși. Au venit vameșii să se boteze și Domnul nu le-a cerut mai mult să facă decât era rânduit și altora (Luca 3 v. 13); pe ostași i-a învățat să nu asuprească, să fie mulțumiți cu leafa lor (Luca 3 v. 14).

Măntuitorul iartă pe femeia, care trăise în fărădelege (Ioan 8 v. 11), în casa lui Simon leprosul admite ca o femeie păcătoasă să-i ungă picioarele cu mir, acoperindu-le de lacrămi (Luca 7 v. 38); Domnul vindecă un slăbănonog (Mat. 9 v. 2). Spre a nu mai cădea în păcat, Domnul recomandă celui iertat să nu mai păcătuască (Ioan 8 v. 11), ca de pildă femeiei păcătoase și slăbănonoului dela Vitezda. Pe acest slăbănonog Iisus în sinagogă îl învăță individual (Ioan 5 v. 14). Omul cu duh necurat după ce este vindecat roagă pe Iisus să fie cu el iar Iisus nu l-a lăsat pe el și i-a zis: „mergi în casa ta... și vestește lor căte și-a făcut ţie

Domnul” (Marcu 5 v. 19). Cel vindecat este plăcut atins de cuvintele lui Iisus și în adevăr vestește pe Iisus în Decapoli.

Petru îndeamnă pe Simon vrăjitorul să se pocăiască (Fapte 8 v. 22) Sf. Pavel pedepsescă cu orbire vremelnică pe Elima vrăjitorul în Cipru, fiindcă acesta căuta să împiedice pe diregătorul Sergiu Pavel a primi credință (Fapte 13 v. 11). Desfrânatul din Corint este aspru pedepsit (I. Cor. 5). Imeneu și Alexandru au fost dați Satanel ca sufletele lor să se măntuiască (I. Tim. 1 v. 20).

Măntuitorul îndată ce observă o bună dispoziție a sufletului, intervine în mod bineîncător, căci buna dispoziție nu ajunge, fiind nevoie de sporire în cele sufletești. Către cărturarul, care recunoșcuse că închinarea unui singur Dumnezeu și iubirea apărapelui valorează mai mult decât jertfele, Domnul are cuvinte de laudă: *nu ești departe de împădrăția lui Dumnezeu* (Marcu 12 v. 34) *aceste cuvinte de bună seamă au ajutat mult acelu cărturar*. Sfântul Ioan laudă pe Gai (3 Ioan 3).

Domnul nu admite nici un fel de amânare în chestia măntuirii și astfel nici celul ce a voit să îngroape pe tatăl său nu i-a dat amânare. (Mat. 8 v. 22). Tinăruilui, care cere sfat: ce să facă spre a obține vecinicia, Domnul îi recomandă sfaturile evanghelice. (Mat. 19 v. 21).

Măntuitorul se arată după înviere mai întâi Marii Magdalena, fiindcă aceasta se pocăise în mod sincer. (Marcu 16 v. 9).

Cei care aveau nevoie să fie întăriți în credință, erau tratați după gradul lor de în-

țelegere și de înduplecare a voinții. Domnul pășește ca teolog desăvârșit față de căturarul Nicodim (Ioan 3 v. 1) dar față de Samarineancă vorbește în icoane simple, cu apa vie, ca să fie înțeles.

Diaconul Filip lămuște prin pastorajele individuală pe famenul Condachiel împărătești și acela se botează. (Fapte 8 v. 27 și urm.) Prin pastorajele individuală a Sfântului Pavel s-au hotărât unii ucenici din Efes a primi bozezul (Fapte 19 v. 1—6).

Iisus vindecă pe fiul unui funcționar împărătesc în Capernaum și minunea îl aduce pe funcționar la credință. (Ioan 4 v. 53).

Minunată este stăruința cu care Mântulitorul caută prilej de a învăța cele bune. Un ucenic îl zice: „Invață-ne pe noi să ne rugăm” (Luca 11 v. 1) și Domnul rostește: „Tatăl nostru”, pe care îl rostise deja mai înainte. (Matei 6 v. 9). Domnul nu economisește cuvintele, căci nu se oprește la *roștirea rugăciunii domnești, ci din acest prilej îndeamnă la stăruitoarea rugăciune și pune în vedere ascultarea ei.* (Luca 11 v. 10).

Preotul de azi să ia pilda dela Domnul. *Are atâta timp pentru învățătură; deci să fie gata a învăța cât mai mult, cu vreme și fără vreme. Frumoasă pilda ne dă Domnul, când este rugat de cineva: „zi fratele meu să împărăță cu mine moștenirea”* (Luca 12 v. 13). Domnul putea să zică: „nu mă amestec între voi” și atâta tot. Domnul a și zis: „Cine mă pus pe Mine judecător sau împărtitor peste voi”. Dar a făcut mai mult. Știa că cel ce îl făcuse acea cerere, era un lacom, care abia apucă să ajungă la avere și de aceea Domnul prin pilda cu cel căruia îl-a rodit țarina a indemnăt să ne ferim de lăcomie și să căutăm a ne îmbogăți în Dumnezeu. (Luca 12 v. 21).

Iisus Hristos a vindecat pe femeea gârbovă de 18 ani și ea îndată a lăudat pe Dumnezeu (Luca 13 v. 11—13); asemenea a lăudat pe Dumnezeu schiopul vindecat de Petru (Fapte 3 v. 8). orbii din Ierihon s-au dus după Domnul după ce l-a vindecat (Mat. 20 v. 24). Femeile tămăduite de duhuri reale slujau Domnului. (Luca 8 v. 3).

Preotul de azi să arate o mai mare atenție către bolnavii satului său și aceștia vor deveni sprijinitorii săi. Cercetarea bolnavilor este o datorie mare a preotului. *Subsemnatul episcop am cercetat în diferite rânduri spitalele din Arad și Timișoara și credincioșii din eparhie, cari erau bolnavi acolo, au plâns de bucurie, când m'au văzut. Un fițan era lângă fiul său, cu piciorul tăiat. Mă cunoștea dela sfîntirea*

bisericii și a zis: „Prea Sfințite, n'as fi crezut că aveți vreme să ne cercetați și în durele noastre“.

Și căt de instructivă este atitudinea Domnului față de săraci. Văduvei sărace din Naști redă pe fiul ei inviat (Luca 7 v. 11 și urm.)

Apostolul Pavel învață pe bătrâni să fie treji, cucernici iar bătrânele cuviincioase necleveritoare; slugile să fie ascultătoare (Tit 2 v. 1—10). Același apostol are sfaturi deosebite pentru *femei, bărbăți, feciori, părinți* (Colos. 3 v. 18—22). Feciorii să asculte de părinți, iar părinții să nu-și urgasească pe copiii lor. Slugile să asculte iar stăpâni să nu-și îngrozească slugile (Efeseni 6 v. 1—9). Aceste îndemnuri către femei, bărbăți, feciori, părinți, stăpâni și slugi aparțin pastorajei individuale în înțeles mai larg. Starea de căsătorie și cea de feciorie, precum și văduvia încă sunt tratate cu grijă în Sf. Scriptură (1 Cor. 7).

* * *

Care este purtarea Domnului față de înamicii împărăției mesianice?? La vârsta de 12 ani în templu învăță pe dacălili, cari aparțineau sectei Fariseilor (Luca 2 v. 46); Domnul dorea mântulrea Fariseilor: voi ați trimis către Ioan și a mărturisit adevărul, iar Eu nu dela om iau mărturia, ci acestea grăesc ca voi să vă mântuiți” (Ioan 5. v. 33—34).

Chiar la începutul activității sale, Mântulitorul era urât de Farisei, cari umblau să-l omore, când l-au dus pe sprânceana muntelui de lângă Ierusalim, (după ce i-a învățat în sinagogă. (Luca 4 v. 29). Totuși Domnul arată o nemărginită bunătate către dânsii și în diferite rânduri caută să înlăture necredința lor.

Domnul nu face ca unii preoți ai zilelor noastre, purtând ură asupra celor cari îl nedreptăfecă, ci se folosește de toate mijloacele spre a-i duce la credință. Odată se referă la legea lui Moisi care primește mărturia a doi oameni ca adevărată: Iisus nu este singur ci, cu Tatăl (Ioan 8 v. 16). Iisus întrebănează toate argumentele spre a răsturna părerea greșită a Fariseilor, cari l-au făcut Veelzebul când a vindecat pe un îndrăcit mut: „Dacă Satana pe Satana scoate, întru sine să a împerechiat, deci cum va sta împărăția lui” (Matei 16 v. 26).

In predica de pe munte combate Domnul dreptatea falșă a Fariseilor „de nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a căturărilor și a Fariseilor, nu veți intra întră împărăția Cerurilor” (Mat. 5. v. 20). Domnul combate șederile înainte ale Fariseilor (Luca 14 v. 7); dar nu se mulțumește cu aceasta, ci deși era

chemat la masă, pe stăpân îl învață ca să nu mai chemă la masă pe cel bogăți, ci pe cei săraci, ca nu cumva cel bogăți să-l răsplătească, invitându-l și ei pe el. Domnul folosește deci bine toate ocaziile pentru a învăța. (Luca 14 v. 12)

In adevăr Domnul îl și învață pe Farisei legea iubirii prin pilda celui căzut între tâlhari, ce se crează despre sfintirea Sâmbetei (Mat. 12 v. 1 etc. Ioan 5 v. 17 și urm). În casa Fariseului se îndură de femeea păcătoasă (Luca 7 v. 37), îl învață pe Farisel să înțeleagă corect tradiția religioasă și merge până la asprime când trebuie. Domnul rușinează pe Farisel când aceștia aduc la dânsul o femeie păcătoasă. (Ioan 8 v. 3). Îl numește pui de năpârți (Mat. 12 v. 34), povătuitor orbi și nebuni, mormânturi văruite (Mat. 23).

Sf. Apostol Pavel încă a avut mulți inimici, dar marele apostol este păstor bun și nu urăște pe cel care propovăduiește altă Evanghelie (II. Cor. cap. 11 v. 4). Cu blândețe pășește față de cel ce îl pone gresc. (II. Cor. 10 v. 1 și urm.) și îi roagă să nu-l facă a îndrăzni să aplice armele spirituale, care le are la dispoziție.

(va urma).

bileu, știam că protopopul Munteanu sosește cu poesia ocazională.

Și în special noi cei dela Biserică și Școala, ale cărei pagini au strălucit de scrisul său, îl deplângem și îngenunchem cu multă pietate la mormântul său. Înainte de moarte cu o zi, ne-a trimis o poezie fecundă, pentru numărul festiv ce-l vom scoate la înmplinirea a 100 ani dela urcarea pe tronul episcopiei noastre, a celui dintâi Episcop român.

Regretatul a răposat în brațele familiei iubite, care îl dusese la spitalul din Oradea, să-și caute sănătatea sdruncinată.

Protopopul A. Munteanu s'a născut în orașul Lipova în anul 1871. Studiile liceale le-a terminat în Brad și Beiuș, iar cursurile teologice le-a absolvat în Caransebeș. În anul 1897 s'a preotit pentru comuna Bogoltin, din eparhia Caransebeșului. În anii 1898—99 și-a completat studiile la facultatea teologică din București, ascultând paralel și cursurile dela Fac. de litere. Tot în acest timp Tânărul preot Munteanu ocupa și un post de funcționar la Ministerul de Cuite. În anul 1900 părintele Munteanu vine acasă în eparhia sa și se alege de preot în fruntașa noastră comună Cherechiu, unde păstorește cu multă hărnicie până la 1906 când, trece în calitate de protopop la Tileagd, în eparhia de Oradea. În acest timp ocupă loc de cinste în toate corporațiile noastre bisericești, unde desvoltă o activitate foarte rodnică.

În anul 1925, Episcopia din Caransebeș îl încredințează conducerea protopriatului Biserica Albă, post ce-l ocupă până la moarteasa.

Dela înfăptuirea României Mari ia parte activă la viața politică, este ales senator, unde duce o luptă de admirat pentru biserică ortodoxă.

Înmormântarea defunctului s'a efectuat în cimitirul din Oradea. Prohodul a fost săvârșit de P. S. Sa Arhieoreul Mager, asistat de 14 preoți. A participat lume multă și aleasă din: Oradea și jud. Bihor, din Arad, Caransebeș, București și Biserica Albă. Eparhia Caransebeșului a fost reprezentată prin protopopul Gașpar și 2 preoți. A făcut profundă impresie faptul că, preoțimea din protopriatul Peșteș s'a prezentat în corpore.

P. S. Sa Arhieoreul Mager, într'un paneigic profund, a scos în relief distinsele calități ale protopopului Munteanu, arătându-l ca pilda pentru preoțimea noastră. Iar primarul orașului Dr. A. Lazar, a făcut apologia luptei titanice pe care prota Munteanu a dus-o pentru limba și legea românească în Ungaria de Ierl. În numele eparhiei Caransebeșului a vorbit în mod impresionant și cu multă jale protopopul Gașpar.

† Protopopul Alexandru Munteanu și lui Vasile

Iarăși avem doliu. Fioroasa moarte a răpit din rândurile noastre pe vrednicul protopop Alexandru Munteanu și lui Vasile, tocmai în aceste vremuri de mari prefaceri morale, când biserică și neamul românesc avea cea mai mare trebuință de experiență și mintea să luminată. Deplângem trecerea părintelui Munteanu din lumea pământească, pierdută prin dispariția sa pierdem nu numai pe preotul bun și devotat bisericei sale, ci pierdem pe poetul ginggaș care a turnat în versuri subtile, sentimentele cele mai profunde, rupte din sufletele creștine; pierdem pe prozatorul cu condei strălucit, care în trecutul nostru vijelios ne-a indicat ca un meteor, cărările ce ne-a dus la România mare. Dar prin dispariția protopopului Munteanu pierdem și pe omul integră cu caracter de granit, pierdem pe prietenul sincer și lubit, care învioră și încuraja pe cei mai pesimisti indivizi. Gazelete și revistele noastre din Ardeal l-a numărat între cei mai distinși colaboratori. Când aveam vre-un praznic național sau vre-un ju-

Flind răposatul stăpân pe mai multe decorări, onorurile militare au fost date de o companie de grăniceri din Oradea, semnificând și prin aceasta tributul ce se dă unui preot vrednic și iubit ostaș a lui Hristos.

In defunctul, consilierul nostru eparhial A. Călniceanu, pierde pe bunul și scumpul său cununat.

Intristata familie ne-a trimis următorul anunț funebral:

Cu înimă sărobită de durere aducem la cunoștința tuturor celor ce l-au cunoscut și iubit: încrearea din viață a bunului și neuitatului nostru soț, tată, socru, văr, cununat, și unchiu:

Alexandru Munteanu

Protoiereu Ortodox Român

fost senator, decorat cu ordinele: Coroana României în grad de Comandor; Coroana României în grad de Ofițer; Steaua României în grad de Ofițer; Răsplata Muncii pentru Biserică și Bene Merendi cl. I.

In 28 Aug a. c. a fost răpit fulgerător din mijlocul nostru după o scurtă și grea suferință în etate de 58 ani.

Triste ceremonie a îshumărilor defunctului a avut loc Vineri în 30 August 1929 la ora 10 a. m. în Biserica Garnizoanei din Oradea-Cetate, de unde cortejul Funebral a plecat la Cimitirul din Calea Dorobanților.

Odihnească în pace!

văd. Elena Munteanu născ. Călniceanu soție. Alexandrina și Tiberiu Munteanu flică și fiu, văd. Persida Munteanu mamă Anastasia Munteanu noră. Elvira M. Munteanu nepoată. văd. Elisabeta Călniceanu soacra. Aurel Călniceanu, Aurelia Călniceanu cununat, cununată. Stela Călniceanu nepoată. Alexa Popoviciu cuscru. Dr. Lazar Niclă și familia văr. Silvia Fericeanu și familia verișoară. Silvia și Olcă, Iliescu cu fam. verișori.

Dumnezeu să așeze sufletul bun al protopopului Munteanu în cununa celor aleși.

Feminism și Feminitate.

Prin noua lege administrativă s'a acordat și femeilor drept electoral. Nu este deci fără interes să cunoaștem părerea despre feminism și feminitate a romancierului francez Frideric Boutet, care în romanul său: „Choisir ses amours“ a vorbit de „feminismul celor cu judecăță și de feminismul „desechillbrașilor“.

Termenii aceștia au făcut senzație în lumea feministică franceză, ceeace a îndemnat pe dl. Boutet să scrie în „Le Journal“ un articol lămuritor, pe care dl. profesor universitar Dr. Voinea din Cluj a binevoit a-l traduce și a-l pune la dispoziția P. Sf. nostru Episcop Grigorie.

Iată articolul în traducere:

Fără să vreau am provocat oare cără emoții în mediul feminist făcând pe unul din personajile romanului meu să spună: „Să pe mine mă interesează

feminismul. Nu însă feminismul furloaselor, ci a celor care judecă, a rezonabilelor, a milostivelor, a intelligentelor“.

Aceste două cuvinte „furloase“ și „rezonabile“ au fost opuse unul altuia nu fără oarecare vehemență.

Inalutea ori cără considerațuni voi permite să fac o mică observație.

Cuvintele pe care un scriitor le pune în gura unui personaj imaginar nu reprezintă în totdeauna părerile scriitorului, după cum cuvintele spuse de un actor jucându-și rolul: nu sunt părerile sale personale.

Celor pe care încercăm să-l facem să trăiască le atribuim gândiri, manifestări și discursuri care ni se pare că se potrivesc mai bine cu caracterul lor și cu situația lor socială.

Nu suntem deci decât în parte responsabilii de cele ce spun personajile create.

Nu trebuie să aveți nimic împotriva noastră a autorilor dacă el vă displac sau vă contrariază.

Aceste spuse, trebuie să constatăm că feminismul este o chestiune arzătoare, care ridică pro și contra patimii și preocupă în fiecare zi un mare număr de persoane, chiar dacă ele nu sunt pătimășe.

De fapt în condițiunile actuale de viață, puține sunt femeile care se pot dezinteresa de feminism, fie că își dau seama de aceasta, sau nu.

Ele trebuie să ia prin forță lucrurilor, o parte destul de mare la luptă zilnică pentru existență, ele sunt prea mult amestecate în ocupările care fac parte din lumea din afara căminurilor lor, pentru a sedezinteresa de condițiunile după care se guvernează lumea din care ele fac parte și, existența lor.

Desigur că sunt femei cu situația materială foarte bună și pe care soarta le-a favorizat și pe care feminismul din punct de vedere practic le atinge foarte puțin.

Aceasta nu înseamnă că ele se dezinteresează în totdeauna.

In acest caz ele sunt feministe din datorie prin altruism, din ambiție câteodată, fiind omenească nefiind perfectă, care se devotează cauzelor surorilor lor mai puțin favorizate și care încearcă să îmbunătățească situația lor în fața legii, să îmbunătățească soarta din punct de vedere material, a celor izolate, a celor rău măritate, a celor părăsite. Aceasta este feminismul practicat din pur altruism, arătat mai sus.

S'a spus aproape totul în bine și în rău, asupra votului femeilor. Ele îl vor obține negreșit și nu văd cu ce ar putea să contrarieze aceasta elementul masculin.

S'a spus de atâtea ori că o femeie care conduce o antrepriză care exercită o profesie liberă de doctor, avocat, profesor etc. are atâtea titluri ca să se poată amesteca în afacerile publice ca și funcționari sau subalterni lor (al femeilor) ca și cel cără le consultă sau pe cără îl învață.

Este chiar aproape sigur că femeia ajunsă ca bărbatul la unele funcții, le ia mai puțin serios decât el, se consacră acestora cu mai multă conștiință și entuziasm ca și cum ar vrea să probeze, că este demnă de aceste funcții, că este egală cu acel al cărui loc îl ocupă.

Egală sau rivală? Ambele apar împreună de cele mai multe ori. Egalitatea este obținută prin calități nu întru totul identice, dar echivalente și în practică această egalitate, în căutarea slujbelor crează rivalitatea. Ea se crează și în politică, ca și în domeniul științelor, a literelor, a industriei, unde disputa este tot mai liberă, unde rivalii, bărbați și femei, pot să arate posibilitățile lor, și unde cel mai bun triumfă, ori care ar fi sexul său.

Dacă femeia dorește să participe la viața politică la luptele, intrigile, triumfurile și la neplăcerile ei pentru că să își refuze această satisfacție?

O chestiune cam delicată se pune și pe care am arătat-o, în cea ce privește rivalitatea modernă între bărbați și femei.

Femeile, spun unii bărbați gelosi de a fi fost înlocuiri prin femei, sau temându-se să nu fie înlocuiri femeile frumoase au pentru a parveni un mijloc pe care noi nu-l avem: frumusețea lor. Această afirmație care corespunde poate realității în câteva cazuri izolate, este cu totul nejustificată în general.

Admitând chiar că, propunerile se prezintă în condiții avantajoase pentru femei, și că unele ar consimți să le accepte: Acesta n'ar fi de cele mai multe ori decât un acord precar, (care n'are la bază un raport juridic, un titlu), supus unei certe, unei gelozii unei infidelități dintr'o parte sau dintr'alta.

Dacă femeia refuză târgul propus din virtute, din demnitate, din mândrie, din iubire pentru altul, frumusețea sa atunci, în loc să-l fie un ajutor, este o piedică.

Respingând pe cel ce i-a solicitat grațile, își face un dușman, și puțini sunt bărbații cari lartă un asemenea refuz.

* * *

Eu nu sunt de părere, cu ceala ce cred unele feministe, că feminismul violent este acela pe care îl preferă femeile și feminismul rezonabil este acela pe care îl admit bărbații.

Mulți bărbați chiar din capul locului nu admînici un fel de feminism.

Un orgoliu de sex, o încăpătânare atavică „de stăpân”, vechea teorie a femeiei la gospodăria ei, a femeiei soție și mamă, a femeiei copil sau obiect de lux, singurile de conceput, le face insuportabile ideia unei eliberări feminine. Aceste timpuri au trecut, ei însiși nu vor să vadă aceasta. Vechile obiceiuri nu mai cadrează cu condițiunile moderne de existență, aceasta este poate supărător însă nu se poate trece peste ele.

O femeie nu poate fi în același timp la slujbă și

la cămin; muncind ea, va reclama împotriva autorității prea absolute, care ar apăsa prea mult asupra ei.

Antifeministii nu pot să admită aceasta; tot ceea ce este în legătură cu feminismul le pare odios și lipsit de seriozitate. Nu există pentru ei feminism rezonabil.

Feminismul „violent” este acel pe care îl doresc femeile? Toate femeile cari se ocupă de feminism, îl apără? Desigur că nu. Sunt prea multe femei cari își dau seama că manifestările violente, revinderăurile exagerate, scandalurile de stradă sunt lipsite de bucurie și de delicatețe. Nu-mi permit să critic pe cele cari, prinse de convingerile lor nu se tem de a se deda, nu fără oarecară pagube căte odată, la aceste manifestări exterioare.

Cred că în anumite cazuri se desfășoară împotriva lor prea multă aspirație.

Cred însă, deasemeni, că ele renunță la o armă puternică, abdicând dela orice rezervă, lipsindu-se fără socoteală de toate calitățile pe care îl-i dă farmecul și blândețea pentru a împrumuta procedee cam prea masculine.

Feminismul nu trebuie să ulte femininitatea.

Le Journal 9 Iulie 1929.

Frederic Boutet.

Misiunea din Ohaba-Forgaci.

În scopul apărării turmei noastre cuvântătoare din Ohaba-Forgaci, (prot. Belinț) s'a ținut misiune religioasă la 11 August 1929. Sf. Liturghie a fost celebrată de preoții I. Magheriu și M. Răduț, apoi subsemnatul. La pricină s'a cuvântat despre „Dragoste creștină”. După masă soborul preoților a slujit Veceria. De încheiere s'a cedit rugăciunea deslegării de blestem. La ora 4 p. m. în curtea sf. bisericii, sub arborii umbroși am ținut în fața mulțimii credincioșilor o prelegere poporădă despre unație, sau schizma românească.

S'a făcut pe scurt istoricul unației în Ohaba-Forgaci, după prețiosul studiu al părintelui Dr. Gh. Ciuhandu. Răsolirea trecutului bisericesc a produs o profundă impresie. De încheiere am împărțit broșuri de propagandă religioasă. Poporul s'a convins, că unele țările uniate sunt sterile, de vreme ce unele nu sunt mai înalte decât al nostru, în nici-o privință, afară doar de balastul meșteșugitelor stricării de limbă. Trecutul a dovedit, că în materie unitată făgăduința este bucuria celui lesne crezător. Din făgăduințele materiale uniate, nu s-au realizat nici 25%.

Cât progres, câtă ascensiune spirituală ar fi putut avea neamul nostru, dacă și sub raport religios România ar avea nu numai un Domn ci și „O credință, un botez” (Efes. 4, 5) Pescuitorii în tulbură, metehina streină însă ne-a desbinat sufletește. Cei mai numeroși și ai neamului ne îndreptăm rugă spre Soare-Ră-

sare. Cel mai puțin numeroși dintre frați, rămân fascinați de pitorescul Soarelui-Apune.

Adevărat, că este multă poezie și știință în apus dar să nu uităm, că soarele adevărului integral s'a întîlțiat la răsăritul „Ab Oriente lux“. Cuvântul la răsărit a luat trup. Soarele dumnezeiesc a umplut lumea cu razele bunei-credințe dela răsărit. Frații noștri din strana stângă, uniați, în loc să-și îspășască păcatele trecutului în sac și cenușă, socotesc de bine să tulbură marea sufletească a românului cu proselitismul lezuit.

Comuna Ohaba-Forgaci, prin situația sa topografică mal depărtată de centrul nostru și mal aproape de sfera de influență a catolicismului uniat, devine obiectivul urglei unioniste, încă înainte cu 30 de ani. Ortodoxia din Ohaba-Forgaci a rămas și astăzi un ghimpe în ochii ipersensibili ai clarissimilor dela Lugoj. Canoniceștile obraze dela capitolul uniat mereu dau târcole în Ohaba-Forgaci căutând, „pe cine să îngheță.“ Răspunsul vrednic al propagandei lor, purtată cu spirit fără duh, și spirit veritabil, este întoarcerea dela uniați la noi și lui Pan Ioan, primar acolo. Pilda bună atrage. Astfel edificându-se din acest caz, au mai revenit la ortodoxie alte 5 suflete. Doctissimi! desigur se vor fi sesizat, săriud ca mușcați de șarpe. Marele stat major al propagandei uniate, a și grăbit să chemă la Blazendorf pe agenții catolicismului românesc spre a-i iniția în taina furtului de suflete!

Celci avem uniați prin parohii să-i supraveghem cu ochii în patru. Metoda și mijloacele lor de luptă deșteptă în aparență înofensive, sunt foarte primejdioase. În fața acestor stări avem datoria să luminăm poporul, să ridicăm lumină de sub obroc, să punem sus în sfesnic, spre luminarea tuturor celor din casa noastră.

Visionarul.

Scrisoarea unui tinăr medic român către

Prea Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie.

Inalt Prea Sfinte Părinte,

Primind înștiințarea din partea iubitului meu tată, Nicolae Radu din comuna Cenadul-mare, despre nemărginită bunăvoiță ce Prea Sfintia Voastră a avut-o față de dânsul — cu ocazia promovării mele de doctor în Medicină —, măngâindu-i sufletul de părinte, cu Prea Sfânta binecuvântare ce bunul Dumnezeu i-o trimite pr.n Prea Sfintia Voastră, îndrăznesc și să apropie de nemărginită bunăvoiță ce o revărsăți totdeauna peste credincioși, și împreună cu părintele meu, care m'a crescut în cinstirea celor Sfinți și împreună cu ceilalți și credincioși ai Sfintei Biserici Ortodoxe, cari cu auzit de Arhiereasca cinstite, eu umilul Prea Sfintiei Voastre fiu credincios, rog pe bunul Dumnezeu, să-mi dea

tărie, ca să Vă pot mulțumi cu această ocazie, atât în numele meu personal, cât și în numele celorlalți credincioși pentru toute bunurile, pe care din belșug le revărsăți asupra întregei turme, pe care V-a încredințat-o Păstorul nevăzut: Domnul nostru Isus Hristos.

In Eparhia noastră, unde duhul rău al răsorătirii dela adevărata credință propovăduită de Domnul nostru Isus Hristos și de urmașii Săi, a prinse puține rădăcini în sufletul celor slabii, bunul Dumnezeu a avut grijă de turma Sa încredințând-o păstoriei alesului Său, Prea Sfintiei Voastre, pentru a-i aduce pe cei slabii pe calea adevărului.

La munca aceasta grea ne înrolăm și noi, umili fil credincioși ai Sfintelor Adevăruri, pentru biruința Sfintei noastre Biserici Ortodoxe.

Al Prea Sfintiei Voastre
prea umil fiu
Dr. RADU

Cluj, la 29 Iulie 1929.

Biblia

Biblia este Cuvântul Vieții. Cetății-o și veți desluși aceasta, singuri, dar nu cetății la întâmplare câteva rânduri, ci pagini întregi, cari să vă ducă în înțima acestei Cărți. O veți găsi bogată nu numai în ființe adevărăte, dar și în lucruri de acelea cari sunt un amestec de ulmrie și de turburare. Cetând-o des, veți vedea bine cari sunt lucrurile ce ne fericesc și cari, dimpotrivă, cele ce ne coboară în prăpastia nefericirii, veți înțelege și primi în voi cinstea, mărinimia, datoria împlinită, jertfa și spiritul lui Iisus și veți ocoli dragostea de sine, fățărnicia, lăcomia, tot ce înjoiese și coboară pe om.

După ce veți ceta Biblia, veți înțelege lămurit că ea e Cuvântul lui Dumnezen, pentru că este într-adevăr chela înimii, a felicitării și a datorililor noastre.

WILSON

Castelele regale

De pe „Dealul Viilor“

Mil de scări cobor în vale,
Spre „Culbul Singurătașii“,
Spre castelele regale.

Ce văd ochii? E-o minune

De frumuseți și poezie,

Ce peniță mititică

Nu le poate-atevea scrie:

Serpentine, panorame

Flori exotice, terase

Variașii, ascunzișuri

Și cascade[n] piscuri trase.

Părălașe cristaline

Prinse[n] alvit de stâncă

Murmur dulce-a lor cântare

Printre flori în valea-adâncă.

Ici își varsă-un istorie
 Pe margine de cărare,
 Valul pe lângă-o capelă,
 Sfânt lăcaș de închinare.
 Colo'n muchea dealul
 Roata moril s'a opri
 Ca sădare frumusețea,
 Ce pe fără s'a năstăpânit.
 Sus pe coastă'n plină zare
 În vederea soarelut,
 Cu privirea peste mare
 Stă castelul Prințului
 Jos pe fărăuri ca'n povestil
 Își resfrânge feerla
 În oglinda apel limpezi
 „Cuibul“ Reginei Marla
 Peste valurile mără,
 În lumina scăpitoare,
 Teiul falnic lin își saltă
 Vârsta lui biruitoare.
 În acest rai se înalță
 Pe la colțuri de cărare
 Cruci de piatră cu inscripții
 Ca o binecuvântare.

Balică 1929.

Tie Flaviu

Poruncile căsătoriei.

Elisabeta răposată regină a României, s'a rostit odată asupra lucrurilor, dela care atârnă buna înțelegere și pacea în căsătorie.

Regina a slatorit, pentru femei, următoarele zece porunci:

2. Să nu începi niciodată un fel de ceară.
1. Nu pierde din vedere, că te-ai măritat după un om, și nu după un sfânt: n'ai să te miri aşadar de slăbiciunile soțului tău.
3. Să nu-i ceri mereu bani. Întocmește-ji lucrurile cu paralele, ce și dă în fiecare lună sau săptămână.
4. Dacă vezi că soțul tău nu prea are înimă, să nu uiți că are slomac. Îngrijindu-i slomacul, în cele din urmă ei să-i dobândești înima.
5. Lasă câteodată, ca cel din urmă cuvânt să fie al bărbatului: Aceasta lui îi face plăcere, și nici o pagubă.
6. Citește gazeta, dela început până la sfârșit, nu numai măruntișurile. Soțul tău ar vorbi bucuros cu tine despre întâmplările zilei, chiar despre politică.
7. Nici atunci, când te ceri cu dânsul, nu trebuie să-l vătemi.
8. Din când în când spune-i cuvinte, care îl măgulesc. Dacă ai pricină să-i spui, că este omul cel mai puțin prevenitor și cel mai răutăios între toți bărbații din lume, spune îndată, că nici tu nu ești totdeauna lipsită de greșeli.
9. Când se necăjește, trebuie să-i fi bună înțelegere. Când e copleșit de griji, să-i îți prietenă și sălutoare.
10. Respectează, înainte de toate, pe mama bărbatului tău și nu uită, că el a iubit femeea aceasta înainte de a te iubi pe tine.

INFORMAȚIUNI

Personale. P. S. Sa. *Episcopul nostru Grigorie a sosit la Reședința Sa — venind dela băile Borsec, — Sâmbătă în 1 August a. c.*

— **Inscripția pe mormântul Regelui Ferdinand I.** Cu prilejul parastasului de doi ani, pe mormântul Regelui Ferdinand I, a fost așezată, o lespede din marmoră dela Ruschița (Banat) cu următoarea inscripție:

„Aici odihnește
 robul lui Dumnezeu
 Ferdinand I. Regele
 României. Născut 24
 August 1865 la Sigmaringen,
 răposat 20 iulie 1927,
 la castelul Peleșor.
 Luând cărma fără
 la 11 Octombrie 1914, a tras sabia
 în 15 August 1916 pentru
 deschiderea românilor
 de peste vechile
 hotare. Înălțând
 întregirea neamului
 și încoronându-se
 în 15 Octombrie 1922 la Alba-
 Iulia ca primul Rege al
 tuturor românilor“.

Din roadele Concordatului. În zilele trecute s-a întrunit la Blaj, toți prelații romano-catolici și grecocatolici, ca să discute modalitățile de folosire ale averilor așa numite Patrimoniul sacru. Evident, căci Concordatul î-a băgat pe toți sub o căciulă.

Românilor ar dorii să-l vadă pe prelații uniți în societatea Episcopilor noștri ortodoxi.

— **Să bat rău arabi și evrei din Palestina.** În mai multe orașe din Palestina, s'au dat lupte adesea între coloniștil evrei și băștinașii arabi. Sute de morți și răniți sunt și de oparte și de alta. Englezii au trimis armată ca să împărtășească bătaușii și să impiedice pe arabi ca să atace și să cuprindă Ierusalimul.

Neînțelegerele și bătările dintre arabi și evrei din Palestina, vin de acolo că arabilor nu le place să vadă pe evrei așezăți pe pământul lor din Palestina. Ori, se știe că evreii volează să cuprindă Ierusalimul tot pământul palestinian ca să ajungă adesea în stăpânii, în țara unde cu vre-o 2000 de ani înainte își aveau împărăția lor.

„Memorandum“ Frații noștri uniți au trimis tuturor ziarelor din capitală și oamenilor politici, căte un Memorandum, în care se face propunerea ca cei 14 milioane de ortodoxi să treacă la unație.

După cum era de prevăzut memorandul a devenit obiect de glumă. Doar legea fuziunii ne spune că obiectele mici se alipesc celor mari. Ori părintele Rusu dela baba „Unirea“ crede invers?

Rедакțional. Redactorul nostru a fost dus în concediu dela 1 Aug - 1 Sept. a. c.

La zidurile plângeril din Ierusalim unde evreii se roagă pentru venirea altel împărății a lui Izrael — s'a întâmplat ca arabi să alunge mille de evrei plângători. Căile de rugăciuni găsite acolo au fost arse de arabi, dulapul sfintit unde se păstrează cele sfinte ale evreilor a fost stricat.

Imbrăcămîntea preoților. Sfântul Sinod al României Mari, în ultima sa ședință, a instituit o comisie care să întocmească proiectul unui regulament pentru uniformizarea imbrăcămîntei preoților. În vederea aceasta, comisia a comunicat că va lua în seamă ori ce propunere venită de la preoți, privitor la reglementarea portului.

Fug ofițerii din armata sovietică. Ofițerul rus Gregor Romanov, a dezertat din armata sovietică, fiindcă nu a mai putut răbdă greutățile și nefreptățile.

Fug evreii din Rusia, mal ales din Ucraina, pentru a pleca în America. Se zice că în Palestina nu volesc să meargă, fiindcă acolo arabi îl împușcă ca pe ciori.

Pricina plecării lor din Rusia este că evreilor nu li-se mai dă cartele de pâine și nici alte alimente deoarece evrei sunt socotiti acolo ca nemuncitori de pământ sau de fabrică.

Revenire la ortodoxie. Tânără Anastasia Rotariu, în vîrstă de 18 ani, născută din părinți secnari, reinforcându-se la religia ortodoxă, a fost botezată cu solemnitate în ziua de 14 August. a. c. în sf. biserică din Timișoara Fabrică

Să fie fericită în sănătatea bisericii drept credincioase.

Mulțumită publică.

Sunt vrednice de înșamnat aci faptele bune ale: familiei Sâangeorgie din Timișoara II. care a dăruit sf. bisericii ort. rom. din Timișoara Fabrică, două icoane, în valoare de 10.000 Lei, pictate de d. Ioan Constantinescu, distins pictor, originar din Craiova;

a familiilor P. Imbroane și văd. Maria Cioba tot din Timișoara II, care au dăruit pelerinilor la reîntocarea dela sf. mănăstire, mâncare, una sută colaci și ceaiu.

Primească vă mulțumiri și pe această cale.

Timișoara Fabrică la 18 VIII. 929.

M. Șora
paroh.

Mulțumită publică.

Mulțumim din înină tuturor prietenilor și cunoșcuților cari, prin participare la înmormântarea scumpului nostru răposat Protopop Alexandru Munteanu și prin trimitere de condoleanțe, au căutat să ne măngăie în nemărginita noastră durere.

În deosebi mulțumim P. S. Arhiereu Andrei Crișanul și clerului celebrant, armatei, autorităților din Oradea și delegaților din Caransebeș și Răcăjdia.

Jalnica familie.

Mulțumită publică.

Familia R. Cărăbaș dîr. de bancă și proprietar în Beregsău, a dăruit pe seama sf. bisericii ort. rom. de acolo trei perdele de catifea pentru ușile dela altar, în valoare de 6000 Lei, întru amintirea neuitată lor filice Minerva.

Bine primită să fie dăruirea și spre măngăierea lor sufletească.

Timișoara II, la 16/VIII. 929.

M. Șora
fost adm. parohial în Beregsău.

Postă redacției:

Preotul F. Biserica și Școala nu face polemici cu ascuțiri personale. Dece vă perdeți timpul cu discuții sterile, când avem atâtea și atâtea probleme mari de discutat?

Protopop Hociota. Multe complimente. De ce nu ne mai scrii?

Domnul X. Nu se poate publica. Adresați-vă Vener Consiliu eparhial.

Părintele P. Evident. Preotul mai mult ca orice intelectual, trebuie să fie pas cu evoluția omenirii: Să studieze cu deosebire științele ce cad în spera sa de activitate. și încă ceva: primo loco, el însuși să fie misionar în parohia sa.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

Redactor responsabil: SIMION STANA.